

Міністерство освіти і науки України
Національна академія педагогічних наук України
Інститут вищої освіти НАПН України
Маріупольський державний університет

Міжнародна науково-практична конференція

**«Інтернаціоналізація як фактор конкурентоспроможності
сучасного університету»**

25-26 травня 2017 року

Збірник матеріалів конференції

Україна – Маріуполь – МДУ

between Italy and Mariupol. The authors ground the importance of academic and scientific mobility for the development of bilateral relations between Ukraine and Italy.

Keywords: model of international activity, cooperation, academic mobility, cultural exchange.

УДК 378.4.014.242(47762-2:450)(043)

Найдьонова Л.А., Трифонова Г.В.

АКАДЕМІЧНА МОБІЛЬНІСТЬ ЯК СТИМУЛ РОЗВИТКУ УНІВЕРСИТЕТСЬКОГО ПОТЕНЦІАЛУ (НА ПРИКЛАДІ СПІВРОБІТНИЦТВА МДУ З УНІВЕРСИТЕТАМИ ТА ОРГАНІЗАЦІЯМИ ІТАЛІЙСЬКОЇ РЕСПУБЛІКИ)

У тезах проаналізований вплив академічної мобільності на зацікавленість студентів отримувати нові знання та вдосконалювати професійні навички. Був розглянутий зв'язок між інтересом студентів до предмету і подорожей та можливістю університету розширити свою діяльність. Приклад співробітництва Маріупольського державного університету з університетами та організаціями Італійської Республіки доводить вагому роль академічної мобільності у розвитку спеціальностей університету. Слухаючи лекції відомих зарубіжних професорів, подорожуючи та відчуваючи культуру іншої країни, а також вдосконалюючи свої професійні здібності, студенти отримують шанс знайти хорошу роботу в Україні або продовжити своє навчання закордоном. Досвід МДУ є блискучим прикладом того, як викладання італійської мови пройшло шлях від факультативу, який відвідували 260 студентів, до відкриття трьох спеціальностей та магістерської програми «Переклад (італійська)».

Ключові слова: академічна мобільність, стажування, професійні навички, Еразмус.

Модель міжнародного співробітництва Маріупольського державного університету є унікальним об'єктом наукового дослідження. Аналіз напрямків і моделей співпраці із зарубіжними партнерами в галузі освіти, науки та культури може стати джерелом побудови нових механізмів реалізації зовнішнього вектору університетської роботи, а також перспектив розвитку для вищих навчальних закладів з урахуванням кращих здобутків міжнародного науково-освітнього середовища.

Одним із пріоритетних напрямків реалізації моделі міжнародної співпраці МДУ є Італійська Республіка. Ми пропонуємо зосередити увагу на академічній мобільності як вагомому чиннику, завдяки якому викладання італійської мови в університеті пройшло стрімкий та динамічний шлях від запровадження факультативу до відкриття спеціалізованої кафедри італійської філології та перекладу й магістратури за спеціальністю «Переклад (італійська)». На сьогодні МДУ визнано провідним центром розповсюдження італійської мови, літератури та культури на Сході України.

Співробітництво з Італією розпочалось завдяки тісним контактам МДУ з установами й організаціями Грецької Республіки та взаємозв'язкам між активістами грецького руху по всьому світі. Грецію, Південь Італії та Приазов'я пов'язують спільні історичні корені. Тому спочатку саме на Півдні Італії (регіон Калабрія) підтримали ініціативу МДУ із запровадження факультативних занять з італійської мови з метою поширення італійської мови й культури в світі, зміцнення позитивного іміджу країни на міжнародній арені. В серпні 2003 р. до університету прибула перша італійська делегація у складі мера м. Санта Северіна Б. Кортезе та професора Мессінського університету Д. Макріса. Були досягнуті домовленості про надання першої навчально-методичної літератури та про перші стажування студентів і викладачів. Саме можливість вдосконалити й поглибити здобуті в МДУ знання за кордоном у межах стажувань стала сильним стимулом для студентів і викладачів університету вивчати італійську мову. У 2003 р. був запроваджений факультатив з італійської мови. Перший набір

слухачів налічував близько 260 осіб. Посилило інтерес студентів МДУ до італійської мови те, що до Маріуполя приїхала викладач-носії мови С. Манчіні, яка протягом року викладала італійську мову в межах факультативу.

З 2004 р. розпочалась постійна практика закордонних стажувань студентів МДУ до Італії. Мовні курси були організовані регіоном Калабрія за підтримки губернатора Дж. К'яраваллотті на базі літньої школи у м. Санта Северіна. Упродовж 10 років більше 230 студентів і викладачів МДУ пройшли навчання у м. Санта Северіна у Вільній академії європейських і східних мов (LALEO). Упродовж цього періоду й до сьогодні спостерігається високий інтерес студентів до вивчення італійської мови. Італійську мову як першу, другу та третю іноземну в університеті наразі вивчають близько 300 студентів.

Завдяки плідній співпраці з Італійським інститутом культури в Україні за особистого сприяння проф. Нікола Франко Баллоні МДУ був залучений до системи міжнародного співробітництва по лінії Міністерства закордонних справ Італії та Посольства Італійської Республіки в Україні. Договір про співробітництво з Італійським інститутом культури був підписаний у 2007 р., а у 2008 р. на базі МДУ був відкритий Італійський культурний центр. Це відкрило нові перспективи й можливості активізації академічної мобільності. Щороку студенти й викладачі МДУ отримують стипендії на навчання в мережі університетів для іноземців в Італії. За такими стипендіями стажування пройшли близько 20 осіб.

Цікавим і корисним досвідом співпраці з італійськими партнерами в галузі академічної мобільності стала участь МДУ в міжнародному проекті ЕРАЗМУС, який очолив Мессінський університет. В рамках цього проекту протягом року студенти МДУ навчались за магістерською програмою в Мессінському університеті та Університеті м. Кордоба (Іспанія). По завершенні програми студенти отримували дипломи трьох вузів.

Високий попит на фахівців-італьяністів у регіоні та великий інтерес до італійської мови, літератури та культури серед молоді вмотивували відкриття у 2009 р. в Маріупольському державному університеті спеціальності «Мова та література (італійська)». Згодом, у 2012 р. була відкрита спеціалізована кафедра італійської мови, літератури та культури. З часом, реагуючи на потреби суспільства й економіки, спектр спеціальностей кафедри розширився, кафедра трансформувалась у кафедру італійської філології та перекладу й готує філологів, перекладачів, викладачів італійської мови та зарубіжної літератури. У 2016 р. була відкрита магістратура за спеціальністю «Переклад (італійська)».

Потужним фактором популярності італійської мови й посиленого інтересу до її вивчення є можливість виїжджати на навчання до провідних університетів Італії завдяки підписаним договорам про співробітництво. На сьогодні таких діючих договорів – 15. Серед італійських партнерів МДУ – Римський університет «Тор Вергата», Університет Базиликати, Мессінський університет, Університети для іноземців м. Сієни, м. Перуджи та м. Реджо Калабрія тощо. Окрім того, відомі дослідники, культурні діячі, професори італійських університетів-партнерів МДУ відвідують наш університет і дають унікальну можливість маріупольськими студентам слухати лекції італійською або англійською мовами. За останні 5 років перед студентами виступали почесний професор МДУ, аташе Посольства Італійської Республіки в Україні, проф. Нікола Франко Баллоні, професійний музикант і диригент, дружина Надзвичайного й Повноважного Посла Італійської Республіки в Україні пані Нансі Мілезіс Романо, професор Римського університету «Тор Вергата» Карло Іллюмінаті, професор Італійської національної ради з досліджень Джанфранко Тамбуреллі, віце-губернатор регіону Базиликата, проф. Альдо Берлінгуер. У свою чергу викладачі МДУ розвивають практику читання лекцій і семінарів в Італії, поширюючи українську культуру за кордоном. Так, у 2014 та 2015 р. відбулись лекції та семінари викладачів МДУ Олени Гавенко та Ганни Трифонової в Університеті Базиликати, присвячені українській культурі в європейському контексті, грецькому походженню міста Маріуполь та присутності італійців у Приазов'ї.

Таким чином, академічна мобільність у процесі розвитку викладання італійської мови стала потужним трансформаційним фактором, зумовила високий інтерес молоді до мови,

літератури та культури Італії. З 2003 р. в освітніх, наукових, культурних програмах в Італії взяли участь 348 студентів та 42 викладачі МДУ. Можливість навчатися за кордоном дає змогу поглибити знання, розвинути й вдосконалити практичні навички, отримати унікальний досвід спілкування з носіями мови, відчутти іноземну культуру; підвищує шанси продовжити навчання та працевлаштуватися за кордоном. За 5 років кафедра італійської філології та перекладу підготувала більше півсотні фахівців, 10 з яких навчаються і працюють в Італії. Лекції зарубіжних фахівців підвищують прагнення студентів удосконалити свої знання та вміння, стимулюють інтерес до предмету.

L. Naidonova, H. Tryfonova

ACADEMIC MOBILITY AS A STIMULUS OF THE DEVELOPMENT OF THE UNIVERSITY POTENTIAL (EXAMPLE OF THE COOPERATION BETWEEN MARIUPOL STATE UNIVERSITY AND THE UNIVERSITIES AND ORGANIZATIONS OF THE ITALIAN REPUBLIC)

The influence of the academic mobility on the students' interest to acquire a new knowledge and improve the professional skills has been analyzed in the abstract. The connection between the students' interest in the subject as well as in the opportunity to travel and the possibilities of the university to enlarge its activity has been taken into consideration. The example of the collaboration between Mariupol State University and the universities and organizations of the Italian Republic proves the great role of the academic mobility in the development of the university specializations. Listening to the lectures of the famous foreign professors, travelling, seeing and feeling the culture of another country, as well as improving their professional skills, the students have more chance to find a good job in Ukraine or to continue their studies abroad. The experience of the Mariupol State University gives a striking example of how the optional classes with more than 260 students have grown up to the three specializations and master program in Italian Translation.

Keywords: academic mobility, educational trips, professional skills, Erasmus.

УДК 378.1.014.242(477)(043)

Новицька О.А.

ДИСТАНЦІЙНА ОСВІТА КІПРУ В КВАЛІТАТИВНОМУ АСПЕКТІ ЯК ФАКТОР РОЗВИТКУ АКАДЕМІЧНОЇ МОБІЛЬНОСТІ

У статті досліджуються закономірності дистанційної освіти Кіпру в квалітативному аспекті як фактор розвитку академічної мобільності студентів. Проаналізовано можливості співпраці зі світовими компаніями. З'ясовано процедури забезпечення якості для дистанційної освіти. Виявлено своєрідність дистанційної освіти як фактору розвитку академічної мобільності студентів в умовах євроінтеграції.

Ключові слова: академічна мобільність, дистанційна освіта, модель, валідація, тьюторінг.

У сучасному світі, що трансформується під впливом глобалізаційних процесів та технологізації, важливою функцією вищого навчального закладу стає підготовка фахівця, здатного до самоосвіти і швидкого, гнучкого реагування в динамічному середовищі. Однією з інноваційних форм навчання, що вже набула широкого розповсюдження в світі, є дистанційна. Вибух інтересу різних верств до цього явища зумовлений різними чинниками: потреба у швидкій перекваліфікації, оновленні застарілих знань, умінь та навичок; технологічний прогрес, що дав можливість дистанційно отримувати більше інформації; відкриття нових можливостей для людей з особливими потребами тощо.

Корисним для вітчизняних теоретиків і практиків дистанційної освіти є вивчення досвіду країн-лідерів у цій сфері (Австралія, Великобританія, США та ін.), що надає